

1 אמתניתין ששינו בה, העור, והרוקב, והקניפה, וכו' והעצמות שיש
2 בתוכם מוח, מצטרפין עם הבשר לטמא טומאת אוכלין מדין שומר.
3 ועל זה אמר ריש לקיש, לא שנו – לא נשנה דין זה שמצטרף עם
4 האוכל מדין שומר, אלא בעצם, דהיינו שומר למוח שבתוכה, אבל
5 נימא לא הויא שומר לבשר, משום שהשערות הם מעל העור,
6 והעור שומרת לבשר, נמצא שהשערות הם שומר על גבי שומר,
7 ושומר על גבי שומר לא נחשב שומר. ורבי יוחנן אמר, אפילו נימא
8 נמי הויא שומר.
9 לפי שזו זה המשא ומתן בדברי רבי יוחנן וריש לקיש הוא כדלהלן:
10 אמר ריש לקיש לרבי יוחנן, ומי איכא דין שומר כשהיא על
11 גבי שומר אחר. משיבה הגמרא: ששערות תלהולי מתלהלל, נמצא
12 שהם עצמם שומרים לבשר, ואינם שומר על גבי שומר.
13 מתקיף לה רב אחא, אלא מעתה, תפילין היכי בתבינן על עור,
14 הא בעינן כתיבה תמה וליכא. מתרצת הגמרא: אישתמימיתיה הא
15 דאמר במערבא, כל נקב שהדין עובר עליו, אינו נקב לפסול.
16 רבי יוחנן הקשה על ריש לקיש ממשנה להלן (קכד): איתבייה רבי
17 יוחנן לריש לקיש, שנינו (סו), עור שיש עליו כותב בשר נבילה,
18 הנוגע בציב – בחוט של בשר היצא ממנו – מאותו בשר, וכשערה
19 שפגגו – שהיא כנגד אותו בשר, טמא, מאי לאו משום דין שומר,
20 לקשה על ריש לקיש. מתרצת הגמרא: לא, כוונת המשנה היא
21 שהשערה מטמאת משום דין יד.
22 שואלת הגמרא: נימא אחת למאי הוין – לאיזה שימוש היא ראויה,
23 הרי כשאוחזים בה היא נפסקת ואינה ראויה לטלטל את האוכל על
24 ידה, ומדוע מטמאת מדין יד.
25 מתרצת הגמרא: שאפשר לפרש את המשנה כדאמר רבי אילעא
26 לפרש את המשנה בעוקצין (פ"א מ"א) שהובאה להלן, שמדברת במלאי
27 שפין המלאין, ומדובר שאוחז בכולם, הקא נמי, המשנה מדברת
28 בנימא שפין הנמיין, כלומר, שיש שערות הרבה, וכשמטלטל את
29 הבשר על ידי כמה שערות אינם נפסקים ונחשבים יד.
30 מבררת הגמרא: והיכא איתמר דרבי אילעא. משיבה הגמרא: אהא
31 דתנן בעוקצין (סו), תמלא שפשבלין, מטמאין את האחרים
32 בנגיעתם, ומיפמאין – השיבולת מקבלת טומאה על ידו, ואין הזקנים
33 מצטרפין עם השיבולות. והקשו על המשנה: מלאי למאי הוין,
34 ואמר רבי אילעא, שהמשנה מדברת במלאי שפין המלאין, ומדובר
35 שאוחז בכל הזקנים.
36 שנינו במשנה: והרוקב מצטרף עם הבשר. מבררת הגמרא: מאי
37 רוקב. משיבה הגמרא: אמר רבא, שומן שעל המרק.
38 אביי דוחה פירוש זה ומפרש באופן אחר: אמר רבי אבין לרבא,
39 לדבריק יקשה, שהוא בפני עצמו טומאת אוכלין, שהרי
40 אוכל גמור הוא, ומדוע שנינו רק שמצטרף עם הבשר, ומשמע שבפני
41 עצמו אינו מטמא. אלא אמר אביי, רוטב הוא חלב – ליחה היוצאת
42 מן הבשר דקריש – שנקרשהו שאין הדרך לאוכלה בפני עצמה, ולכן
43 דוקא כשהיא ביחד עם הבשר חשובה אוכל אגב הבשר, אבל בפני
44 עצמה לא.
45 הגמרא מקשה על פירוש זה. מקשה הגמרא: מאי איריא – מדוע נקט
46 אביי חלב שהקריש, כי לא הקריש נמי יצטרף, דאמר ריש לקיש
47 (יזא פ), ציר – משקה היוצא מן הירק, שהוא על גבי הירק, מצטרף
48 עם הירק לשיעור כותבת – תמרה ביום הפפורים, ואף אם לא
49 נקשר הציר, שכיון שהוא ביחד עם האוכל, יש עליו דין אוכל, ואם
50 כן הוא הדין כאן.
51 מתרצת הגמרא: התם לגבי יום הכיפורים, הטעם שחייבים על אכילה
52 ושתיה משום ותובי דעתא – שמיישבת את דעת האדם מעיני
53 הרע והצמא הוא, ולכן ככל דהו – בכל דבר שמייתבא דעיתיה,
54 חייב, וזה שאכל ירק וציר בשיעור כותבת, כיון שמתיישבת דעתו
55 מעיני הרעב נמצא שלא התענה, אבל הקא לענין טומאת אוכלים,
56 משום איצטרופי הוא – הדבר תלוי בצירוף אוכלים, ולכן אי הקריש
57 הציר, חשוב אוכל ומצטרף עם הירק, ואי לא הקריש, חשוב משקה,
58 ולא מצטרף, ששני דברים שאין שיעורם שוה אינם מצטרפים, ואוכל

59 ומקשה אין שיעורם שוה לענין טומאת אוכלים, שאוכל שיעורו הוא
60 כביצה, ומקשה שיעורו רביעית.
61 שנינו במשנה: והקניפה מצטרפת עם הבשר. מבררת הגמרא: מאי
62 קניפה. משיבה הגמרא, אמר רבא, פירמא – ריסוקי הבשר ששוקע
63 לתחתית הקדירה.
64 אביי מקשה על פירושו של רבא רב פפא אומר פירוש אחר: אמר
65 ליה אבין לרבה, לדבריק יקשה, שהוא בפני עצמו טומאת
66 אוכלין, ומדוע שנינו רק שמצטרפת עם הבשר. אלא אמר רב פפא,
67 קיפה הוא התבלין שנותנים על הבשר, שאין הדרך לאוכלם בפני
68 עצמם, ולכן דוקא כשהם ביחד עם הבשר חשובים אוכל אגב
69 הבשר.
70 הגמרא דנה בכמה מאכלות אסורות שחייב עליהם אפילו אם נמחו
71 ונהפכו למשקים, ומביאה מקור לכל אחד מהם. הגמרא מביאה
72 ברייתא לגבי איסור אכילת חלב שחייב על שתיה כאכילה: תנן התם
73 (מנחות כ"א), הקפה – הקריש את הדם על ידי האור ואכלו, או
74 שהמקה – שהמים את החלב וגמעו – ושתהו חייב כרת.
75 ומקשה הגמרא: בשלמא הקפה את הדם ואכלו חייב, שפיון
76 דאקפיה, אחשביה אחשביה – החשיבו גם במצב זה, אלא המקה את
77 החלב וגמעו, הרי לשון אכילה כתיבא ביה, והא – וכשנימוח, לאו
78 אכילה היא אלא שתיה.
79 מתרצת הגמרא: אמר ריש לקיש, אמר קרא (שם 1 כה) ונכרתה הנפש
80 האכלת, ותיבת 'נפש' בא לרבות גם את השותה.
81 הגמרא מביאה ברייתא לגבי איסור אכילת חמץ שחייב על שתיה
82 כאכילה. אומרת הגמרא: תנאי נמי (פסחים לה) לנפי חמין כהאי
83 גוונא, המקהו לחתיכת לחם במים וגמעו בפסח, אם חמין הוא,
84 ענוש כרת, ואם מצה היא, אין אדם יוצא בה ידי חובתו – חובת
85 אכילת מצה בפסח.
86 ומקשה הגמרא: בשלמא מה שהברייתא אומרת שאם מצה היא,
87 אין אדם יוצא בה ידי חובתו בפסח, שהרי 'מצות לחם עוני' (דברים
88 א טו) אמר רחמנא, והאי, כיון שהמיסו לאו לחם (עוני) הוא, אלא
89 מה שהברייתא אומרת שאם חמין הוא, ענוש עליו כרת קשה, שהרי
90 לשון אכילה כתיבא ביה, וכיון שהמיסו לא חשוב אכילה אלא
91 שתיה.
92 מתרצת הגמרא: אמר ריש לקיש, אמר קרא (שמות יב טו) ונכרתה
93 הנפש, לרבות את השותה.
94 הגמרא מביאה ברייתא לגבי טומאת נבלת עוף שחייב על
95 שתיה כאכילה. אומרת הגמרא: ותנאי נמי (זויר ג), לנפי טומאת
96 נבלת עוף שהוא כהאי גוונא, המקהו לכזית מנבלת עוף שהוא פאור
97 ושתהו, טמא, אבל אם התיכו בפמה, פרחה טומאתו ממנו, והוא
98 פהור.
99 אומרת הגמרא: והוינן בה – והקשינו על הברייתא, שלשון אכילה
100 כתיב ביה, וכיון שהמיסו לא חשוב אכילה אלא שתיה.
101 מתרצת הגמרא: אמר ריש לקיש, אמר קרא (שם 17 טו) וכך נפש אשר
102 תאכל וגו', לרבות את השותה.
103 ומקשה הגמרא: אי הכי, התיכה בפמה נמי היא טמא אם שתהו.
104 מתרצת הגמרא: כשמתיכה בפמה איסוריה מפרח – היא מסריחה
105 ואינה ראויה לשתיה, ואינה מטמאת. אומרת הגמרא: וצריכי התורה
106 להשמיענו בכל השלשה מקומות (חלב חמץ ונבלה) שאם נימוחו
107 דינם כאוכל, ולא היינו יכולים ללמוד את כולם מאחד מהם במה
108 מצינו. דאי כתב רחמנא כן רק לגבי איסור חלב, חמין לא אתי
109 מיניה – לא היינו יכולים ללמוד ממנו, משום שחלב ממור מחמץ שפין
110 לא היתה לו שעת חפוש – שעה שהיה מותר, אבל חמץ היה לו
111 שעת הכושר לפני פסח. ונבלה – ונבלת עוף שהוא גם כן לא אתי
112 מיניה – מחלב, שפין האוכל חלב ענוש כרת, אבל נבלה אין עליה
113 חיוב כרת אלא לאו.
114 ואי כתב רחמנא כן רק לגבי חמין, חלב לא אתי מיניה, שפין חמץ
115 לא הותר מכללו – מכלל איסורו בשום מקום, אבל חלב מצינו מקום
116 שהותר איסורו. ונבלה גם כן לא אתי מיניה – מחמץ, שפין האוכל

29 הַדְּיוּטָה, שהתורה אסרה רק חלב של בהמה אבל של חיה לא נאסרה,
 30 גם זה לא יתכן, שהרי נִבְלָה נִמִּי אֲשֶׁתְּרָא לַהֲדִיּוּט, שְׁמִלִיקָה
 31 דְּחִטָּאת הָעוֹף נְבִילָה הִיא, והותרה מכלל איסורה לֹאכִילת בְּהֵימָה,
 32 ואיך דחתה הגמרא לעיל הלימוד של חלב מחמץ ונבלה.
 33 משיבה הגמרא: לְעוֹלָם הַכוּונה לַחֲלָב חַיָּה, והותר מכללו לֹאכִילת
 34 הַדְּיוּטָה, וְדָקָא קִשְׁיָא לָךְ מִמְּלִיקַת חֲטָאת הָעוֹף שֶׁגַם כֵּן הוֹתֵרָה
 35 מִכִּלְלָה לְבִהְיִים, זה לא קשה, משום שְׁבִהְיִים מְשַׁלְּחֵן נְבוֹתָה קָא זָכוּ
 36 – משולחנו של מקום הם זוכים בחלקם, וכעבד האוכל פרס מבית רבו
 37 שאוכל מה שרבו אוכל, אבל לגבי הדיוט לא מצינו שהותר איסור
 38 נבלה.
 39 הגמרא מקשה מדוע הוצרכה התורה לרבות בשרצים שאם נימוחו
 40 דינם כאוכל ולא היה אפשר ללמוד שרצים מחלב וחמץ ונבלה.
 41 ומקשה הגמרא: וְהָא דְּתַנְיָא (בכורות ה) לגבי שרצים, שכתוב (ויקרא יא
 42 לא) 'אֵלֶּה הַטְּמֵאִים לָכֶם, וְהִ'ה' א' של תיבת 'הטמאים' מיותר, ובא
 43 ללמדנו לְאָסוּר את צִירְךָ – השומן שלהם, וְרוֹטְבֵן – הליחה היוצאת
 44 מבשרם, וְקִיפָה שְׁלֵחֵן – ריסקי הבשר ששוקע לתחתית הקדירה,
 45 לְמָה לִּי לְרִבּוֹת בשרצים שאם נימוחו אסורים, לִיגְמַר מְהֵרָה – נלמד
 46 שרצים מחלב וחמץ ונבלה.
 47 ומשיבה הגמרא: צְרִיבֵי הַתּוֹרָה להשמיענו כן בשרצים, דְּאִי לֹא
 48 כְּתִיב דְּחִטָּאת כֵּן בשרצים, אלא היינו לומדים את זה מחלב וחמץ
 49 ונבלה, הִנֵּה אֲמִינָא, דִּיּוֹ לְבָא מִן הַדִּין לְהִיּוֹת בְּגִדוֹן – דִּיּוֹ לַאיסור
 50 שרצים שנימוחו הנלמדת מחלב וחמץ ונבלה, שיהיה דינו כחלב
 51 וחמץ ונבלה, והייתי אומר שְׁמָה הִתָּם – בחלב חמץ ונבלה, אינו חייב
 52 על אכילתם עַד דְּאִיכָא בְּזוּתָה, אִפֵּי הָבָא נִמִּי בשרצים שנימוחו לא
 53 יהיה חייב עַד דְּאִיכָא בְּזוּתָה, ואיסור אכילת שרצים הוא כשיעור
 54 עֲדָשָׁה (מעילה טו) שהוא קטן הרבה מכזית, לכך כתוב כן בשרצים,
 55 ללמדנו שגם בשרצים שנימוחו חייב עליהם בכעדה.

1 חמץ עָנוּשׁ כְּרֵת, אבל נבלה אין עליה חיוב כרת.
 2 וְאִי כְּתִיב דְּחִטָּאת כֵּן רַק בְּנִבְלָה, הִנֵּךְ – אלו השניים וחלב וחמץ לֹא
 3 אֲתִיָּא מִינָה – מנבילה, שְׁכֵן נְבִילָה מְטַמְּאָה את האדם על ידי
 4 אכילתו, אבל חלב וחמץ אינם מטמאים את האדם.
 5 הגמרא מבארת מדוע אי אפשר ללמוד אחד מהם מהשנים האחרים
 6 בבנין אב. ומקשה הגמרא: הָדָא מְהֵרָא לֹא אֲתִיָּא – אמנם אי אפשר
 7 ללמוד אף אחד משלשתם מדינו של אחד מהם, אבל הִיתִי הָדָא
 8 מְתַרְתִּי – יש ללמוד אחד מהם מהשנים האחרים.
 9 מבררת הגמרא: הִי הִיתִי – איזה מהם אפשר ללמוד משני האחרים.
 10 אם תאמר לֹא לְכִתּוּב דְּחִטָּאת כֵּן בְּנִבְלָה, וְהִיתִי מְהֵרָה – מחלב
 11 וחמץ. יש לדחות ולומר, שְׁמָה שְׁמִצֵּינוּ לְהֵנָּה שאם נימוחו דינם
 12 כאוכל, הוא משום שְׁכֵן בְּשִׁנְיָהם עָנוּשׁ כְּרֵת, מה שאין כן בנבילה
 13 שאין ענוש כרת.
 14 ואם תאמר, לֹא לְכִתּוּב דְּחִטָּאת כֵּן בְּחֵמִין, וְהִיתִי מְהֵרָה – מחלב
 15 ונבלה. יש לדחות ולומר, מָה שְׁמִצֵּינוּ לְהֵנָּה שאם נימוחו דינם
 16 כאוכל, הוא משום שְׁכֵן שְׁנִיָּהם לֹא הִיתָה לָהֶן שְׁעַת הַבּוֹשֶׁר, מה
 17 שאין כן בחמץ שהיה לו שעת הכושר.
 18 ואם תאמר, לֹא לְכִתּוּב דְּחִטָּאת כֵּן בְּחֲלָב, וְהִיתִי מְהֵרָה – מחמץ
 19 ונבלה. יש לדחות ולומר, מָה שְׁמִצֵּינוּ לְהֵנָּה שאם נימוחו דינם
 20 כאוכל, הוא משום שְׁכֵן שְׁנִיָּהם לֹא הוֹתֵרוּ מִכְּלָל, האם תֹּאמַר כֵּן
 21 גַם בְּחֲלָב, שְׁהוֹתֵר מִכְּלָל.
 22 הגמרא מבררת לאיזה חלב נתכוונה הגמרא לעיל שהותר מכללו:
 23 וְמֵאִי נִיהוּ הַחֲלָב שֶׁהוֹתֵר מִכִּלְלוֹ, אִילִימָא שֶׁהַכוּונה לַחֲלָב בְּהִמָּה שֶׁל
 24 קָרֵבן שֶׁהוֹתֵר לְנְבוֹתָה – להקטירה לה' על המזבח, לא יתכן לומר כן,
 25 שהרי נִבְלָה נִמִּי אֲשֶׁתְּרָא – הותרה מכלל איסורה לגבוה, שְׁמִלִיקַת
 26 הָעוֹף נְבִילָה הִיא, והותרה לְנְבוֹתָה, ואיך דחתה הגמרא לעיל הלימוד
 27 של חלב מחמץ ונבלה.
 28 וְאִלָּא אם נאמר שהכוונה לַחֲלָב שֶׁל חַיָּה, והותר מכללו לֹאכִילת

ביחד, שכשם שבתרומה וביכורים משקים היוצאים מהם דינם
 כמותם, אף הקדש משקים היוצא מהם דינם כמותם.
 הגמרא דוחה את הלימוד מתרומה וביכורים ומביאה מקור אחר לדין
 הקדש שמשקים היוצאים מהם דינם כמותם. דוחה הגמרא: שיש
 לדחות ולומר, שמה שמצינו לתרומה ובכורים שמשקים היוצאים
 מהם דינם כמותם, הוא משום ששן זרים תיבינן עליהם מיתה
 וחומש.
 אלא אהניא – למדים דין הקדש שמשקים היוצאים מהם דינם כמותם,
 או מדין תרומה וחד מהנהך – ואחד מאלו וחמין או נבלה, או מדין
 בכורים וחד מהנהך.
 הגמרא שואלת, לפי מה שאמרנו לעיל שלמדים תרומה מביכורים
 לענין המשקים היוצאים מהם שיהא דינם כמותם, אם כן במה נחלקו
 רבי אליעזר ורבי יהושע במשנה (תרומות פ"א מ"ב), במשקים של שאר
 מיני פירות של תרומה שאינם זיתים וענבים אם דינם כמותם. שואלת
 הגמרא: והא דתנן (שם), דבש תמרים, ויין תפוחים, וחומץ של
 ענבים סיתווניות [של ימות החורף] של תרומה, ומשקים משאר
 מיני פירות של תרומה, רבי אליעזר מתייב קרן וחומש לור
 השותה מהם בשוגג, ורבי יהושע פוטר מחומש, משום שאין בהם
 קדושת תרומה. במאי פליגי – במה נחלקו, הרי אמרנו לעיל
 שלמדים תרומה מביכורים לענין המשקים היוצאים מהם שיהא דינם
 כמותם, ואם כן מדוע פוטר רבי יהושע מקרן וחומש.
 הגמרא משיבה, שרבי אליעזר ורבי יהושע נחלקו בכל מקום
 שבתורה שאנו למדים דבר מחבירו על ידי גזירה שיהא או על ידי בנין
 אב, באיזה אופן הוא הלימוד. משיבה הגמרא: שנחלקו בהלכה
 הנלמדת ממקום אחר בגזרה שיהא או בבנין אב, האם אומרים 'דון
 מינה ומינה' – למוד ממנה את עיקר ההלכה, ושוב למוד ממנה גם
 שאר פרטיה, ובר' דון מינה ואוקי באתרה' – או שאומרים למוד
 ממנה רק את עיקר ההלכה מה שאנו צריכים למוד, ואחר כך העמד
 את ההלכה במקומה, ופרטים האחרים המפורשים במקומה למוד
 ממקומה, קמפליגי – בזה נחלקו.
 דרבי אליעזר סבר, שאומרים דון מינה ומינה, ותאמר כך, מה
 בכבדים משקין היוצא מהן דינם כמותם, אף בתרומה נמי, משקין
 היוצא מהן דינם כמותם, ומינה – ולמוד תרומה מביכורים גם לענין
 פרטי ההלכה, ותאמר, מה בכבדים אפילו משקים היוצאים משאר
 המינין שאינם מזיתים וענבים דינם כמותם, אף תרומה נמי
 שהפרישה בפירות, אפילו משקים היוצאים משאר המינין כגון
 תמרים ותפוחים דינם כמותם.
 ורבי יהושע סבר, שאומרים דון מינה, ותאמר כך, מה בכבדים
 משקין היוצאין מהן דינם כמותם, אף בתרומה משקין היוצאין מהן
 דינם כמותם, ואוקי באתרה – אמנם אחר כך העמד את ההלכה
 במקומה, ותאמר, מה משקין דקדשים – שקדושים בתרומה, תירוש
 ויצהר אין – יין ושמן אכן קדושים בתרומה. מידי אחרינא לא –
 משקים של פירות אחרים אינם קדושים בדין תרומה, אף לענין
 משקין היוצאין מהן שיהא דינם כמותם, תירוש ויצהר אין, מידי
 אחרינא לא.
 הגמרא מביאה משנה (שם א') ושואלת כדעת מי היא שנויה. שואלת
 הגמרא: והא דתנן, שאין מביאין בכורים ממשקה היוצא משאר
 פירות שהפרישם בעודם פירות ודרכם אחר כך, אלא ממשקה היוצא
 מן היתים ומן הענבים בלבד. מני – כדעת מי שנויה משנה זו.
 משיבה הגמרא: המשנה כדעת רבי יהושע היא שנויה, דאמר לגבי
 תרומה, שמשקים של שאר פירות אינם קדושים בקדושת תרומה,
 משום שסובר 'דון מינה ואוקי באתרה' וכמו שנתבאר לעיל, ונמר
 לה – וחזרו ולומר לכבדים מדין תרומה.
 הגמרא מביאה הרישא של המשנה ושואלת כדעת מי היא שנויה.
 שואלת הגמרא: והא דתנן (שם) שאין סופגין את הארבעים – אין
 עונש מלקות על שתיית משקים משום לאו של אכילת ערלה, אלא
 על משקה היוצא מן היתים ומן הענבים בלבד. מני. משיבה
 הגמרא: רבי יהושע היא, דאמר לגבי תרומה, שמשקים של שאר
 פירות אינם קדושים בקדושת תרומה, משום שסובר 'דון מינה ואוקי
 באתרה', ונמר להו לכבדים מתרומה.

ומקשה הגמרא: וליבתוב רהמנא רק בשקצים את הדין שאם נימוחו
 דינם כאוכל, וליתו הנהך – ויבואו האחרים ולימרו מיניהו – וילמדו
 אותם משרצים. מתרצת הגמרא: שאי אפשר ללמוד את האחרים
 משרצים, משום דאיכא למיפרך – שיש לדחות ולומר, מה שמצינו
 לשרצים שנימוחו שדינם כאוכל, הוא משום ששן שיעור מומחהו
 ואיסורם הוא כמשהו, כלומר ככעדשה שהוא שיעור מועט, מה
 שאין כן האחרים שאיסורם רק בכזית.
 הגמרא מביאה עוד איסורים שמשקים היוצאים מהם דינם כמותם,
 והגמרא מבררת מהזיכן למדים כן. שואלת הגמרא: והא דתניא,
 הטבל, והחמש – תבואה חדשה לפני הקרבת העומר, ועשה שבר מן
 השעורים, והתקדש, והשביעית, והכלאים – כלאי הכרם, כולן – כל
 אלו הנזכרים כאן שהוציא מהם משקים, משקין היוצאין מהן דינם
 כמותם, מנלן. וכי תימא ליגמר מהנהך – שנלמדו מאלו וחלב וחמץ
 ונבלה. הרי יש לדחות ולומר, מה שמצינו להנהך שאם נימוחו דינם
 כאוכל, הוא משום ששן איסורם איסור הפא מאליו הוה – בידי
 שמים הם באים, ולא נגרם איסורם על ידי מעשה אדם.
 הגמרא מבארת, שזה קשה רק על הקדש שאותו אין ללמוד מחלב
 וחמץ ונבלה, אבל על שאר הדברים המזכירים לעיל לא קשה.
 אומרת הגמרא: ניתח – מובן הדבר שיש ללמוד מחלב וחמץ ונבלה,
 היכא דאיסור הפא מאליו הוא, כגון טבל וחדש ושביעית וכלאים,
 אבל היכא דלא איסור הפא מאליו, כגון בהקדש שהאיסור נעשה
 על ידי דיבור, מנלן שמשקים היוצאים מהם דינם כמותם.
 הגמרא מביאה מקור לדין הקדש שמשקים היוצאים מהם דינם
 כמותם. משיבה הגמרא: נמרין – למדים דין הקדש מדין בכורים,
 שמצינו בביכורים שהמשקים היוצאים מהם דינם כמותם, וביכורים
 אין איסורם בא מאליו, שעל ידי שמפריש אותם בדיבורו הם קדושים.
 הגמרא מבררת המקור לדין ביכורים שמשקים היוצאים מהם דינם
 כמותם. שואלת הגמרא: ובכורים נפייהו [עצמם], מנלן. משיבה
 הגמרא, דתני רבי יוסי בברייתא (ערכין א'), נאמר בתורה אצל
 ביכורים (דברים כ"ב) ו'לקחת מראשית כל פרי האדמה אשר תביא
 מארצך וגו', ומתיבת 'פרי' אנו לומדים שדוקא הפרי עצמו אתה
 מביא ביכורים, ואי אתה מביא ביכורים מהמשקה היוצא ממנו,
 אמנם אם הביא ענבים לעזרה לביכורים, ואחר כך דרך [סחטן],
 מנין שיוצא בהם ידי חובת ביכורים, תלמוד לומר 'אשר תביא
 מארצך', לרבות שלאחר שהביאם לעזרה, אף אם סחטם נשאר
 עליהם קדושת ביכורים.
 הגמרא דוחה את הלימוד מביכורים. דוחה הגמרא: איכא למיפרך
 ולומר, שמה שמצינו לכבדים שמשקים היוצאים מהם דינם כמותם,
 הוא משום ששן מעניני קרייה – שהמביא ביכורים צריך לקרוא
 פרשת 'ארמי אבד אבי' (דברים כ"ה), וטעונים הנהך על רצפת העזרה,
 מה שאין כן בהקדש, ואם כן אי אפשר ללומדה מביכורים.
 הגמרא מביאה מקור אחר לדין הקדש שמשקים היוצאים מהם דינם
 כמותם: אלא גמרא את דין הקדש שמשקים היוצאים מהם
 דינם כמותם מתרומה.
 הגמרא מבררת המקור לדין תרומה שמשקים היוצאים מהם דינם כמותם.
 מבררת הגמרא: ותרומה נפיה [עצמה] מנלן. משיבה הגמרא,
 דאיתקש – שהוקשה תרומה לכבדים, דאמר מר בברייתא (מעילה
 ט'), כתוב בתורה אצל אכילת מעשר שני וקדשים (דברים כ"ה) 'לא
 תוכל לאכל בשעריך מעשר דגןך וגו' ותרומת דך' ומה שכתוב
 'תרומת ידך', אלו בכורים – הכוונה הוא לביכורים, וכיון שהתורה
 קראה לביכורים תרומה, הוקשה תרומה לביכורים, ולמדים דין
 תרומה שמשקים היוצאים מהם דינם כמותם מדין ביכורים.
 הגמרא דוחה את הלימוד מתרומה, ומביאה מקור אחר לדין הקדש
 שמשקים היוצאים מהם דינם כמותם. דוחה הגמרא: שיש לדחות
 ולומר, שמה שמצינו לתרומה שמשקים היוצאים מהפירות דינם
 כמותם, הוא משום ששן זרים שאוכלים אותה במויד תיבינן עליה
 מיתה בידי שמים, ואם אכלה בשוגג משלם לכהן את הקרן ומוסיף
 עליה חומש, מה שאין כן בהקדש, ולכן אי אפשר ללמוד מתרומה
 שמשקים היוצאים מהם דינם כמותם.
 אלא נמר – למדים דין הקדש. מתרנויהו דהיינו מתרומה ובכורים